

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2045
Tarih: 08/10/2010

10/943

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Bedensel, işitme-konuşma, görme, zihinsel engelliler ve süregen hastalıkları olan yaklaşık 8,5 milyon engelli vatandaşımız, toplam nüfusumuzun yüzde 12,3'üne tekabül etmektedir. Bu sorun, engelli insanlarımızın yanı sıra 25 milyon civarında vatandaşımızı doğrudan etkilemektedir. Yapılan araştırmalar engelli insanlarımızın eğitim, istihdam, gelecek kaygısı, yoksulluk ve ulaşılabilirlik gibi sorunlarla karşı karşıya olduklarını ortaya koymuştur. Engelli insanlarımızın yaşadıkları sorunlar çeşitli platformlarda ve defalarca ifade edilmesine rağmen mevcut hükümet bu soruna duyarsız kalmaktadır. Engellilerimizin yaşadığı sorunların çözümü için etkin ve kalıcı önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Araştırma Komisyonu kurularak, sorunun araştırılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

1-MEHMET NEZİR KARABAŞ	BİTLİS
2-SELAHATTİN DEMİRTAŞ	DİYARBAKIR
3-GÜLTAN KIŞANAK	DİYARBAKIR
4-AYLA AKAT ATA	BATMAN
5-BENĞİ YILDIZ	BATMAN
6-AKIN BİRDAL	DİYARBAKIR
7-EMİNE AYNA	MARDİN
8-FATMA KURTULAN	VAN
9-HASİP KAPLAN	ŞIRNAK
10-HAMİT GEYLANİ	HAKKARİ
11-İBRAHİM BİNİCİ	ŞANLIURFA
12-M. NURİ YAMAN	MUŞ
13-MEHMET UFUK URAS	İSTANBUL
14-OSMAN ÖZÇELİK	SİİRT
15-ÖZDAL ÜÇER	VAN
16-PERVİN BULDAN	İĞDIR
17-SEBAHAT TUNCEL	İSTANBUL
18-SEVAHİR BAYINDIR	ŞIRNAK
19-SİRRI SAKIK	MUŞ
20-ŞERAFETTİN HALİS	TUNCELİ

GEREKÇE

Ülkemizde engelli vatandaşlarımızın sorunları ve bu sorunlara çözüm üretecek yasalar uzunca bir süre ötelenmiş olsa da sosyal devlet olma prensibinden hareketle yapılan kanun ve diğer mevzuat düzenlemeleri ağır aksak işlemektedir. Yapılan düzenlemeler çerçevesinde engellilere hizmet vermekle ilgili olarak birçok kamu kurum ve kuruluşunun görevlendirilmesi koordinasyon eksikliğine ve dağınıklığa neden olmaktadır. Yasal ve diğer mevzuat düzenlemelerine rağmen, bakım hizmetleri, aylık bağlanması, eğitim, istihdam ve ulaşılabilirlik gibi birçok alanda engelli vatandaşlarımızın sorunları devam etmektedir.

Bakıma muhtaç ağır engellilerin yasal hakkı olan bakım hizmetlerinin yetersizliği SHÇEK verilerinden kolayca anlaşılmaktadır. Ağustos 2009 itibariyle, 5.962 kişi özel veya resmi bakım merkezlerinde, 186.457 kişi aile yanında olmak üzere toplam 192.419 kişi bakım hizmetinden yararlanmaktadır. Bakım hizmetinden yararlananların sayısının düşüklüğü bir yana, ailelerin ihtiyaç duyduğu profesyonel yardım ve desteği sunabilecek eğitimli personel eksikliği, bakım kalitesinin düşüklüğü ve alt yapı eksikliği Devlet Denetleme Kurulu raporunda açıkça vurgulanmıştır.

2022 Sayılı yasa çerçevesinde çalışmayan veya çalışamayacak durumda olan, 18 yaş altındaki engellilere 185 TL, 18 yaş üzerindeki engellilere ise özür oranına göre 185 TL veya 278 TL maaş bağlanmaktadır. Günümüz koşulları dikkate alındığında bu miktar engelli vatandaşlarımızın yaşamlarını insan onuru ve saygınlığına yaraşır bir şekilde sürdürmeleri için yeterli değildir. Maaş bağlama süreleri müracaat tarihinden itibaren, bürokratik engeller ve birden fazla kamu kurumunun onayı gerektiği için yıllara sirayet etmektedir. Ayrıca engellinin 92,67 TL üzerinde 1 Kuruş geliri olması durumunda muhtaçlık sınırını aşmış kabul edilmesi ve ebeveynlerinden birinin SGK kaydının olması maaş bağlamanın önünde engel teşkil etmektedir.

Engelli insanlarımızın eğitim alanındaki sorunları da acil çözüm beklemektedir. 5378 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde; "Hiçbir gerekçeyle özürhümlerinin eğitim alması engellenemez. Özürhümlü çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve özürhümlü olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır" hükmü yer almaktadır. Türkiye genelinde engelli öğrenci sayısı 285.000'e yaklaşırken Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı engellilere yönelik okulların sayısı 419, öğrenci sayısı ise 29.526'dır.

Ülkemizde her beş özürhümlüden yalnızca biri iş gücü piyasasında yer almaktadır. Bu durumun en önemli sebepleri arasında, engellilerin mesleki eğitimden yoksun bırakılmasının yanında, kamu ve özel sektör işverenlerine teşvik ve ceza uygulamalarının etkin işlememesi gösterilmektedir. 4857 Sayılı İş Kanunu hem de 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine rağmen, hem kamu hem de özel sektöre ait iş yerlerinde, özürhümlü istihdam kotalarına

uyulmamaktadır. Türkiye İş Kurumu'nun Temmuz 2010 verilerine göre, kamu sektöründe 1.831, özel sektörde 20.532 olmak üzere toplam 22.363 açık özürli işçi kontenjanı bulunmaktadır. Ağustos 2010 tarihi itibariyle Türkiye İş Kurumu'na kayıtlı olan 83.730 engelli insanımız iş beklemektedir. Devlet Personel Başkanlığı'nın Ocak 2010 yılı verilerine göre ise kamu kurum ve kuruluşlarındaki açık olan engelli memur kadro sayısı tam 34.614'tür. Bu veriler bile tek başına hükümetlerin engelli insanımıza bakışını göstermeye yetmektedir.

5378 sayılı Kanun geçici 2. maddesi ile kamu kurum ve kuruluşlarına, engellilerin ulaşabilirliği ile ilgili bazı görevler vermiş ve bu görevlerin yerine getirilmesi için 2012'ye kadar süre tanımıştır. Ayrıca Birleşmiş Milletler Özürsüzlük Hakları Sözleşmesi, 27.05.2009 tarihinde onaylanmıştır. Bu nedenle 2012 yılından sonra ülkemiz aleyhine, yerli ve uluslararası mahkemelerde davalar açılması kaçınılmaz olacaktır.

Yukarıda birkaç başlık halinde değinilen Engelli vatandaşlarımızın sorunlarının çözümü için etkin ve kalıcı önlemlerin alınması amacıyla araştırma komisyonu kurulması uygun ve yerinde olacaktır.